

Juryrapport Zuster Vernède Scriptieprijs 2025

Op maandag 31 maart 2025 kwam de jury van de Zuster Vernède Scriptieprijs bijeen. De jury bestond deze keer uit em. prof. dr. Frank Huisman, dr. Timo Bolt, prof. dr. Marieke Schuurmans en dr. Catharina Th. Bakker. De laatste trad op als juryvoorzitter en is tevens lid van het bestuur van de Stichting Zuster Vernède.

De jury heeft de volgende criteria in ogenschouw genomen: in hoeverre draagt de scriptie bij aan de wetenschappelijke geschiedschrijving van *care* in de breedste zin van het woord? In hoeverre is gebruikgemaakt van alle voor het onderzoek relevante historisch-verpleegkundige literatuur en bronnen? Is de scriptie wetenschappelijk verantwoord (heldere vraagstelling, methodologie, bronnenanalyse, etc)? Is de scriptie vernieuwend? Hoe is de algehele verzorging van de scriptie (opbouw, spelling, schrijfstijl en notenapparaat)?

Beide scripties die door de jury werden beoordeeld, hadden niet voor de volle honderd procent de geschiedenis van de verpleging tot onderwerp. Maar wanneer we het thema breder trekken naar alle en vooral vroege vormen van *care* – wat nadrukkelijk ook in de bedoeling van de Stichting ligt – zouden beide scripties in aanmerking gekomen zijn voor de prijs. Beide inzendingen waren beslist van hoog niveau en voldeden aan alle andere criteria.

Toch heeft de jury gemeend dat een van beide scripties met kop en schouders uitstak boven het gemiddelde niveau van een masterscriptie. De scriptie van Marlies Couch van de Universiteit van Amsterdam, getiteld *“She procured a couple of Chirurgions”: unearthing social and medical care for survivors of sexual violence from the Old Bailey Proceedings, 1674-1800* uit 2024 nadert in de woorden van een van de juryleden ‘de perfectie’.

Het onderzoek is heel origineel en rust op ontzettend knap bronnenwerk. De aanpak van het onderzoek is absoluut vernieuwend. De gebruikte onderzoeksmethode – de zogenaamde *verb- or task-oriented method* – maakt de onzichtbaarheid van *care* door voornamelijk vrouwen zichtbaar en kan dienen als voorbeeld voor verder onderzoek hiernaar. De scriptie is bovendien goed geschreven, heel goed gedocumenteerd en historiografisch uitstekend ingebed.

“She procured a couple of Chirurgions” onderzoekt op basis van ruim 250 gepubliceerde procesverslagen (‘Proceedings’) van de Londense Old Bailey welke sociale en medische zorg (*care*) vrouwelijke overlevenden van seksueel geweld ontvingen in vroegmodern Londen, van artsen en vooral van leken (vaak vrouwen). Het onderzoek legt vormen van sociale en medische zorg bloot die tot nu toe verborgen bleven. Wie onderzocht het lichaam, wie ontdekte verwondingen of (venerische) ziekten, wanneer werd de hulp van een dokter ingeroepen, wie verleende wat voor zorg, wie trad op als getuige-expert etc? Het voert te ver hier alle conclusies weer te geven, maar vastgesteld kan worden dat de studie een uitstekende aanvulling is op de historiografie van seksueel geweld in deze periode, waarin doorgaans de mannelijke daders of de wetgeving centraal staan.

De jury heeft unaniem besloten deze scriptie de Zuster Vernède Scriptieprijs 2025 toe te kennen, en wil de auteur aanmoedigen de scriptie te publiceren, hetzij in artikelvorm, hetzij als veldragen boekje; de inhoud verdient een breder publiek!